НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра технологій у тваринництві

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет тваринництва та водних біоресурсів
“14” травня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ СВИНАРСТВА»

Галузь знань H «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»
Спеціальність H2 Тваринництво
Освітня програма «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва»
Факультет тваринництва та водних біоресурсів
Розробники: професор кафедри технологій у тваринництві, доктор с.-г. наук, професор Вадим ЛИХАЧ

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни – освітня компонента є актуальною і важливою дисципліною у формуванні висококваліфікованих фахівців галузі свинарства. Опанування цієї дисципліни дає майбутнім фахівцям можливість на основі проведення аналізу існуючих технологій у свинарстві визначити напрями удосконалення технологічних процесів виробництва продукції з метою їх оптимізації та мінімальних витрат ресурсів.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	*Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина*	
Освітній ступінь	*PhD – доктор філософії*	
Спеціальність	*Н2 «Тваринництво»*	
Освітньо-наукова програма	*«Технології виробництва і переробки продукції тваринництва»*	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	Не передбачено	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	Не передбачено	
Форма контролю	*екзамен*	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	**заочна**
Рік підготовки (курс)	2	2
Семестр	3	3
Лекційні заняття	*15 год.*	*15 год.*
Практичні, семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	*30 год.*	*30 год.*
Самостійна робота	*45 год.*	*45 год.*
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	*3 год.*	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів професійних знань щодо існуючих шляхів удосконалення технологічних процесів виробництва продукції свинарства, спрямованих на ресурсо- та енергозбереження, отримання високоякісних продуктів за підвищення рентабельності ведення галузі.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК) – Здатність, розв'язувати комплексні задачі і проблеми у певній галузі професійної та/або дослідницько- інноваційної діяльності у сфері технології виробництва і переробки продукції тваринництва, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення

загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми професійного та/або дослідницького характеру в сфері селекції та розведення свиней, годівлі свиней та технології кормів, технології виробництва та переробки продукції свинарства, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК02. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у технології виробництва і переробки продукції свинарства та дотичних міждисциплінарних напрямах.

СК05. Здатність створювати грантові пропозиції, розробляти, реалізовувати та управляти науковими проектами.

СК07. Здатність презентувати та публікувати результати наукових досліджень в провідних наукових виданнях та впровадити їх у виробництво.

СК09. Здатність до підприємництва та прояву ініціативи щодо впровадження у виробництво результатів дисертаційного дослідження.

СК10. Здатність створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях

програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2. Визначати, формулювати та вирішувати проблеми професійного та/або дослідницького характеру в сфері селекції та розведення свиней, годівлі свиней та технології кормів, технології виробництва та переробки продукції тваринництва, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ПРН08. Глибоко розуміти загальні принципи та методи технології виробництва і переробки продукції свинарства як науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері спеціальності та у викладацькій практиці.

ПРН09. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і спеціалістами результати досліджень, наукові та прикладні проблеми у сфері технології виробництва і переробки продукції свинарства державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях провідних міжнародних наукових видань.

ПРН10. Розробляти та впроваджувати інноваційні технологічні рішення, засоби та методи галузі знань аграрні науки та продовольство для вирішення існуючих проблем та подальшого розвитку свинарства.

ПРН11. Оцінювати потребу та проявляти ініціативу щодо інновацій у галузі знань аграрні науки.

ПРН12. Самостійно та професійно виконувати експериментальні дослідження, формулювати власні висновки, пропозиції, рекомендації, приймати рішення.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Складові технологічного процесу у свинарстві	8	1		3		4	8	1		3		4
Тема 2. Технології виробництва продукції свинарства – стан, шляхи оптимізації, перспективи розвитку	8	1		3		4	8	1		3		4
Тема 3 Вимоги норм технологічного проектування країн Євросоюзу та України до щодо сучасного обладнання у свинарстві	8	1		3		4	8	1		3		4
Тема 4. Морфо-хімічний склад та фактори, які пливають на якість м’яса	8	1		3		4	8	1		3		4
Тема 5. Екологічні аспекти ведення свинарства	8	1		3		4	8	1		3		4
Тема 6. Індустріальні технології утримання різних статевих і вікових груп свиней	10	2		3		5	10	2		3		5
Тема 7. Основи проектування свинарських підприємств	10	2		3		5	10	2		3		5
Тема 8. Виробництво продукції свинарства в неспеціалізованих господарствах	10	2		3		5	10	2		3		5
Тема 9. Системний біоінжиніринг в свинарстві	10	2		3		5	10	2		3		5
Тема 10. Менеджмент і маркетинг у свинарстві	10	2		3		5	10	2		3		5
Усього годин	**90**	**15**		**30**		**45**	**90**	**15**		**30**		**45**

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Складові технологічного процесу у свинарстві	1
2.	Технології виробництва продукції свинарства – стан, шляхи оптимізації, перспективи розвитку	1
3.	Вимоги норм технологічного проектування країн Євросоюзу та України до щодо сучасного обладнання у свинарстві	1
4.	Морфо-хімічний склад та фактори, які пливають на якість м'яса	1
5.	Екологічні аспекти ведення свинарства	1
6.	Індустріальні технології утримання різних статевих і вікових груп свиней	2
7.	Основи проектування свинарських підприємств	2
8.	Виробництво продукції свинарства в неспеціалізованих господарствах	2
9.	Системний біоінжиніринг в свинарстві	2
10.	Менеджмент і маркетинг у свинарстві	2
Разом		**15**

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Особливості складових технологічного процесу виробництва продукції свинарства	3
2.	Розрахунок техніко-економічних показників різних технології виробництва свинини на свинокомплексі	3
3.	Оцінка конкурентоспроможності обладнання для свиноферм	3
4.	Визначення якісних показників свинини	3
5.	Розрахунки необхідної кількості технологічного обладнання для видалення і утилізації гною	3
6.	Визначення необхідної кількості технологічного обладнання для годівлі та утримання тварин і створення мікроклімату приміщень	3
7.	Розрахунки технологічного процесу виробництва свинини за різних схем виробничого процесу	3
8.	Розрахунки виробництва продукції свинарства у неспеціалізованих господарствах	3
9.	Складання алгоритму технологічного процесу та системного біоінжинірингав свинарстві	3
10.	Визначення економічної ефективності виробництва продукції свинарства за різних технологій	3
Разом		**30**

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Комплексний аналіз технологічного процесу виробництва продукції свинарства. Організація діяльності сучасного підприємства з виробництва продукції свинарства.	4
2.	Сучасний стан галузі свинарства в Україні і світі. Глобальне свинарство. Світовий генофонд свиней.	4
3.	Технічні засоби забезпечення технологічного процесу – сучасні підходи до їх проектування.	4
4.	Ресурсозберігаючі технології утримання свиней. Гуманізація систем і способів утримання.	4
5.	Ресурсозберігаючі технології у годівлі свиней. Шляхи підвищення ефективності використання кормових засобів.	4
6.	Сучасні кормові засоби і кормові добавки у годівлі свиней різних технологічних груп.	5
7.	Засоби механізації та автоматизації виробничого процесу у свинарстві.	5
8.	Інформаційне та комунікативне забезпечення промислового свинарства.	5
9.	Програми забезпечення отримання якісної продукції та її контролю.	5
10.	Система показників оцінювання економічної ефективності функціювання підприємств з виробництва та переробки продукції свинарства.	5
Разом		**45**

6. Методи та засоби діагностики результатів:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист практичних робіт;
- пірінгове оцінювання;
- захист розрахункових робіт.

7. Методи навчання:

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- кейс-метод;
- проєктне навчання;
- перевернутий клас;
- навчання через дослідження;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Л.р. 1. Складові технологічного процесу у свинарстві.	Аспірант повинен опанувати та набути навиків роботи з нормативною документацією у технологічному процесі виробництва продукції свинарства; набути навиків роботи з вимогами до якості м'ясо-сальної продукції та відповідності вимогам до якості країн ЄС; проводити моделювання технологічних процесів утилізації відходів за впровадження оптимізованих рішень і прийомів за забезпечення екологічного благополуччя довкілля. Аспірант повинен опанувати та набути навиків роботи з розробки нормативних документи щодо технологій виробництва продукції свинарства; набути навиків роботи з технологічного проектування підприємств з виробництва свинини; набути навиків організації виробництва продукції свинарства в неспеціалізованих господарствах; набути навиків які пов'язані зі створенням об'єктів сільського господарства, підготовкою техніко-економічних обґрунтувань проектів, розробленням рекомендацій щодо організації виробництва і управління, а також забезпеченням діяльності підприємств; набути навиків організації, управління виробництвом і маркетингових функцій підприємства. Виконання самостійної роботи з використанням ПЕОМ в оболонці Elearn	**5**
П.р. 2. Технології виробництва продукції свинарства – стан, шляхи оптимізації, перспективи розвитку.		**5**
Л.р. 3. Вимоги норм технологічного проектування країн Євросоюзу та України щодо сучасного обладнання у свинарстві.		**5**
Л.р. 4. Морфо-хімічний склад та фактори, які пливають на якість м'яса.		**5**
Л.р. 5. Екологічні аспекти ведення свинарства		**5**
Л.р. 6. Індустріальні технології утримання різних статевих і вікових груп свиней.		**5**
Л.р. 7. Основи проєктування свинарських підприємств.		**5**
Л.р. 8. Виробництво продукції свинарства в неспеціалізованих господарствах.		**5**
Л.р. 9. Системний біоінжиніринг в свинарстві		**5**
Л.р. 10. Менеджмент і маркетинг у свинарстві.		**5**
Самостійна робота.		**20**
Модульна контрольна робота .		**30**
Всього за модулем		**100**
Навчальна робота	**(М1 + М2)/2*0,7 ≤ 70**	
Екзамен/залік		**30**
Всього за курс	**(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100**	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	До основних принципів проведення занять належать: 1. відкритість до нових ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку; 2. усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; 3. різноманітні моделі роботи на заняттях, дають можливість здобувачам вищої освіти розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді; 4. передбачено інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає змогу здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватися один з одним у будь-який зручний для них час, а здобувачам вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання; 5. протягом навчання активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять змістовних модулів та виступити з презентацією та інформуванням додатково; 6. роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний); якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача у час відпрацювань з науково-педагогічним працівником за розкладом консультацій.
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час модульних контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Інформаційні повідомлення, презентаційні матеріали повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проєктами не допустимо порушення академічної доброчесності.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

−електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2835)

−конспекти лекцій та їх презентації у електронному вигляді;

−підручники, посібники;

−методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1.Відомчі норми технологічного проектування. Свинарськіпідприємства (комплекси, ферми, малі ферми) / [М.Ф. Галібаренко, О.П. Смірнов, Г.Г. Марченко та ін.]. К.: Міністерство аграрної політикиУкраїни, 2005. 95 с.

2.Годівля сільськогосподарських тварин: підручник / І. І. Ібатуллін, Д.О. Мельничук, Г.О. Богданов [та ін.]; за ред. І.І. Ібатулліна. Вінниця: Нова книга, 2007. 612 с.

3.Іванов В.О. Біологія свиней / В.О. Іванов, В.М. Волощук. К.: ЗАТ

4.«НІЧЛАВА», 2009. 304 с.

5.Інструкція зі штучного осіменіння свиней / [відпов. за вип. Ю.Ф. Мельник]. К.: Аграрна Наука, 2003. 56 с.

6.Ладика В. І., Хмельничий Л. М., Повод, М. Г. Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва: підручник для аспірантів. Одеса: Олді+, 2023. 244 с.

7.Леньков Л., Лихач В., Гутий Б., Фаустов Р., Лихач А., Рєзніченко В. Ефективність використання в промисловому свинарстві комплексної кормової добавки «Гепасорбекс» на основі активних рослинних компонентів. *Науковий вісник національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Ґжицького*. Серія: Сільськогосподарські науки, 2025. Вип. 27. №102. С. 71-83.

8.Лихач В. Я. Лихач А. В. Технологічні інновації у свинарстві : монографія. К. : НУБіП України, 2020. 290 с.
9.Розведення свиней : навч. посіб. / В. М. Нагаєвич, В. І. Герасимов, М. Д. Березовський [та ін.]. Харків: Еспада, 2005. 296 с.
10.Свинарство: монографія / [В. М. Волощук, В. П. Рибалко, М. Д. Березовський та ін.]; за наук. ред. В. М. Волощука. К.: Аграрна наука, 2014. 592 с.
11.Світовий генофонд свиней: монографія / [В. І. Герасимов, М. Д. Березовський, В. М. Нагаєвич та ін.]. Харків: Еспада, 2006. 520 с.
12.Теоретичні та практичні основи спрямованого вирощування молодняку свиней: монографія / [Ю. В. Засуха, В. М. Волощук, С. М. Грищенко та ін.] К.: ЦК «Компрінт». 2016. 250 с.
13.Технологія виробництва продукції свинарства : навчальний посібник [М. Повод, О. Бондарська, В. Лихач, С. Жишка, В. Нечмілов та ін.]; за ред. М. Г. Повода. К. : Науково-методичний центр ВФПО, 2021. 356 с.
14.Технологія виробництва продукції свинарства: навч. посіб. / [Ю. В. Засуха, В. М. Волощук, В. О. Іванов та ін.]; За загал. ред. Ю. В. Засухи та В. М. Волощука. К.: ЦК «Компрінт». 2016. 535 с.
15.Технологія виробництва продукції свинарства : навч. посіб. / [В. С. Топіха та ін.]. Миколаїв : МНАУ, 2012. 453 с.
16.Підвищення ефективності промислового виробництва свинини на основі використання етологічних факторів: монографія / А. В. Лихач, В. Я. Лихач. Миколаїв : Іліон, 2023. 422 с., 92 табл., 84 рис.
17.Deschenko A., Lykhach A., Lykhach V, Lenkov L, Barkar Y, Shpetny M. The Impact of Ventilation System Type on the Microclimate of Boar's Pen and Their Clinical Triad Parameters. *Yuzuncu Yil University Journal of Agricultural Sciences*, 2024. 34(3): 420-434. https://doi.org/10.29133/yyutbd.1424785
18.Effect of a new complex mycotoxin adsorbent on growth performance, and serum levels of retinol, tocopherol and 25-hydroxycholecalciferol in pigs fed on mycotoxin-contaminated feed. (2022). Online Journal of Animal and Feed Research. https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85124250978&origin=resultslist&sort=plf-
19.Increasing the Efficiency of Agribusiness: Strategic Gene Pool Management and Technological Innovations. V. Lykhach, A. Lykhach, L. Lenkov, L. Chepil, M. Ohiienko, F. Pokusa, D. Palimaka, R. Faustov, V. Reznichenko, monograph. Opole-Kyiv, 2025. 260 p.(ISBN 978-83-66567-70-2), Polska.
20.Management of innovative technologies creation of bio-products: monograph / V. Lykhach, A. Lykhach, M. Duczmal, M. Janicki, M. Ogienko, A. Obozna, O. Kucher, R. Faustov. Opole-Kyiv, 2020. 222 p.
21.Технологія відтворення сільськогосподарських тварин : навч. посіб. / М. В. Павлюк. Київ : НМЦ «Агроосвіта», 2017. 140 с.
22.Маньковський А.Я. Технологія продуктів забою тварин: підручник / А. Я. Маньковський, Т. А. Антонюк. К.: Агроосвіта, 2014. 336 с.
23.Методологія та організація наукових досліджень у тваринництві / за ред. І. І. Ібатуліна і О. М. Жукорського : посібник. К., 2017, 328 с.
24.Ібатуллін І. І., Панасенко Ю. О., Кононенко В. К. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин. К.: Вища освіта, 2003. 432 с.
25.Сучасні методики досліджень у свинарстві / Інститут свинарства УААН. Полтава, 2005. 228 с.
26.Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва : підруч. / Бусенко О. Т., Столюк В. Д., Маценко М. І. та ін.; за ред. О. Т. Бусенка. К.: «Агроосвіта», 2013. 493 с.: іл.
27.Асоціація «Свинарі України» - http://asu.pigua.info/
28.Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН - http://iabg.org.ua/
29.Національна академія аграрних наук України - http://naas.gov.ua/
30.Landlord: Новини агросектору України та світу - https://landlord.ua/news
31.Міністерство аграрної політики та продовольства України - https://minagro.gov.ua/ye-tvarynnytstvo
32.Компанія Pro-Consulting - https://pro-consulting.ua/issledovanie-rynka/analiz-rinku-myasa-v-ukrayini-2025-rik
33.Африканська чума свиней - https://www.asf.vet.ua/index.php